

Sotsiaalministeerium

Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

Tel. (372) 626 9301, faks (372) 626 9209

e-post: info@sm.ee**KAJAJA**
ACOUSTICS**Sotsiaalministri määruse „Nõuded müra ohutusele elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning helirõhutaseme mõõtmise meetodid“ eelnõu**

Täname võimaluse eest esitada omapoolne tagasiside määruse eelnõule ja sellega kaasnevale seletuskirjale. Nagu ka seletuskirjas on toodud, siis oli võimalik enda poolne tagasiside anda eelnõu koostamise staadiumis, millest osadega on ka arvestatud määruse koostamisel.

Määruse eelnõue

1. § 1 (2) - mida mõeldakse antud siseruume käsitleva määruse kontekstis “... tuleb arvestada planeeringute ... koostamisel ...” all?
2. Olemasolevate hoonete regulatsioon tuleb täpsustada/selgitada, kuna eelnõud ja seletuskirja lugedes ei ole võimalik sellest üheselt aru saada.
  - a. Kas Tabelis 1 ja Tabelis 2 veerus “Müra normtasemed hoonetele ja ruumidele, mis on projekteeritud, ehitatud või rekonstrueeritud enne määruse jõustumist” esitatud liikluse müra ja tehnosüsteemide müra normtasemed kehtivad siis kõikidele hoonetele, mis on olemas? Või mõeldakse hoonet, mis on rajatud alates sotsiaalministri 04.03.2002 määruse nr 42 kehtestamisest alates?
  - b. Kuidas käsitletakse olukorda uute avalikes huvides rajatavate teede, tänavate, raudteede, trammiliinide rajamisega - kelle kohustus on tagada, et olemasolevate piirnevate müratundlike hoonete siseruumides on kehtestatud müra normtasemed tagatud kui hoone välispiirdele mõjuvad keskkonnamüratasemed suurenevad ja siseruumides ületatakse eelnõu Tabelis 1 esitatud piiratasemed? Väga aktuaalne seoses uute trammiliinide rajamisega Tallinnas suure asustustihedusega piirkondadesse Liivalaia tn ääres ja Pelgurannas.
3. § 2. Müra normimise lähtealused
  - a. 3) müra iseloomust: püsiva või muutuva tasemega müra.
    - i. Lisa 1 2.1. on kirjeldatud ka lühiajaliselt toimivat üksikut müraallikat, millele on kehtestatud eraldi nõuded
4. § 5. Nõuded heliisolatsioonile
  - a. Kuna kehtivas EVS 842:2003 ei ole käsitletud hoone akustilisi klasse, siis ettepanek on eemaldada lõik “juhitud standardis esitatud hoone akustilise klassi määramisest.” See ei muuda vastava paragrahvi õigusselgust, sest nõuetele vastavuse hindamisel lähtutakse kokkulepitud nõuetest. Käesoleval hetkel ei ole standardi EVS 842 uusversioon kehtestatud, standardi kavand ei ole ka avalik ja sellega ei ole võimalik osapooltel tutvuda.
  - b. Samas oleks täiendav ettepanek määruks käsitletud ruumide osas esitada peamiste ruumide piirnemiste osas heliisolatsiooni (õhuheli ja löögi heli) nõuded määruse tasemel.
5. § 6. Ultra- ja infraheli
  - a. Määruse sõnastust tuleb täiendada, et nõuded käsitletakse ainult ultra- ja infraheli müraallikate puhul põhjendatud juhtudel. Samuti saab mõõtmiste teostamist nõuda ainult põhjendatud olukordades (nt hoone on ehitatud tuulepargi või muu müraallika lähedale, mis teadaolevalt võivad põhjustada kõrgeid ultra- või infraheli tasemeid). Vajaduse korral lisada selgitused seletuskirja. Teadaolevalt on Eestis senini infrahelitasemeid mõõdetud tuuleparkide

lähedusse jäävates eluruumides. Ultraheli mõõtmiste teostamisest Eestis käesoleva kirja koostaja ei ole teadlik.

- b. Kas määruse koostajatele on teada kui palju on teostatud viimastel aastatel ultra- ja infraheli mõõtmisi (mis ei ole seotud tuuleparkidega), kas mõõtmistulemuste alusel on fikseeritud normtasemete ületamisi?
  - c. Kas ministeerium on kaalunud tuuleparkidega seoses eraldi regulatsiooni kehtestamist ainult müraallika tüübi põhised?
6. § 7. Helirõhutaseme mõõtmise ja hindamise kord
- a. *“(2) Mõõtmise teostajal peab olema akrediteerimisasutuse poolt mõõteseaduse § 5 lõike 5 alusel välja antud erialast kompetentsust kinnitav tunnistus või akrediteerimistunnistus”*
    - i. Lõige (2) sõnastus tähendab, et määruse eelnõue raames kõikide normtasemete mõõtmised eeldavad erialast kompetentsust kinnitava tunnistuse või akrediteerimistunnistuse olemasolu. Kuna määrus katab ka ultra- ja infraheli piiratasemed, siis juhin tähelepanu asjaolule, et vastavalt Eesti Akrediteerimiskeskuse www.eak.ee avalikule informatsioonile Eestis ühelgi akrediteeritud katselaboril vastav akrediteering puudub, sh ka Terviseameti rahvatervise laboril <https://www.terviseamet.ee/sites/default/files/documents/2025-05/EAK%20tunnistus%20L042%20koos%20lisaga.pdf>. Seetõttu jääb ebaselgeks eelnõus vastava nõude seadmine kui avalike andmete põhjal on võimalik veenduda, et vastava mõõtevõimekusega labor Eestis puudub, sh ka riiklikul järelevalvet teostaval Terviseametil. Selliselt ei ole võimalik nõuetele vastavust kontrollida.
    - ii. Ettepanek oleks täiendada lõiget (2) selliselt, et see ei kehtiks ultra- ja infraheli mõõtmiste osas.

7. Lisa 1. Liiklus- ja tehnoseadmete ja -süsteemide müra piiratasemed

- a. Määruse eelnõus ja seletuskirjas tuleb ühtlustada läbivalt ruumide nimetused – elamu osas on soovitus kasutada termineid elutuba (mitte eluruum - vastavalt <https://www.riigiteataja.ee/akt/109072020017?leiaKehtiv> tähendab “eluruum” korterit) ja magamistuba.
- b. 2.1. Eelnõus tuleks täpsustada, et millised on püsiva või muutuva tasemega müraallikad ning millised on lühiajaliselt toimivad üksikud müraallikad (tuua näited või tehnosüsteemide, müraallikate nimetused) ning sõltuvalt lahendusest kehtestada erinevad nõuded.
  - i. Eelnõust on võimalik nii aru saada normtasemete osas elamutes:
    1. Püsiva tasemega müraallikas - indikaator $L_{pA,eq,T}$
    2. Muutuva tasemega müraallikas - indikaatorid $L_{pA,eq,T}$ ja $L_{pA,max}$
    3. lühiajaliselt toimiv üksik müraallikas - indikaator $L_{pA,max}$
  - ii. Täpsustavad küsimused, mis aitavad teemad avada:
    1. kas tsükliliselt ja erinevates režiimides töötav õhk-õhk või õhk-vesi soojuspump on püsiva või muutuva tasemega müraallikas? Sellest sõltub kas indikaator $L_{pA,max}$ rakendub?
    2. Analooiselt gaasikatla põleti töötab tsükliliselt ja režiim sõltub eelkõige välistemperatuurist. Milline nõue rakendub?
    3. Korterit jahutusseade töötab samuti režiimis, kus etteantud temperatuuri saavutamisel seade jääb seisma ja hakkab uuesti tööle vastavalt ruumi sisekliima muutudes.
    4. Millised nõuded rakenduvad garaaži tõstuksele, teise korteri tualeti kasutamisele, teise korteri segisti kasutamisele?

c. „2.2. Elamu eraldiseisvas köögis, vannitoas, tualetis ja majandusruumis on lubatud 5 dB võrra kõrgem müratase kui elu- ja magamisruumides.“

- i. Ettepanek kasutada termineid elutuba ja magamistuba.
- ii. Kuna köögikubu seadmena on ventilatsioonisüsteemi osas, siis tuleks lisada ka märkus, et nõuded ei rakendu köögikubu töötamise perioodil (tüüpsest paigaldatavast korterelamutesse köögikubud korteriomanike poolt).
- iii. Välja on toodud „eraldiseisev köök“ analoogselt määrusega nr 42¹. Kuna sellist eraldi köögi ruumi kaasaegsetes korterelamutes reeglina ei rajata, siis see ei ole ajakohane. Ettepanek oleks „eraldiseisev köök“ loetelust eemaldada või asendada „köök-elutoa köögi tsoonis“.
- iv. Kuna väga suures ulatuses rajatakse uued korterelamud korteripõhiste ventilatsiooniagregaatidega, siis oleks põhjendatud eraldi nõude kehtestamine ruumidele, kuhu sellist seadet soovitakse paigaldada, nt majandusruum, majapidamisruum, abiruum, tualett.

d. Tabel 2. Tehnoseadmete ja -süsteemide müra normtasemed hoonetes

- i. Elamu – analoogselt Tabel 1 ja seletuskirjas toodud argumentatsioonile (sh WHO) on põhjendatud elutubadele ja magamistubadele eraldi normtasemete kehtestamine. Täiendavaks põhjuseks on ruumide jahutus (eelkõige päevasel ajal).
- ii. Tabeli nõuete kaks veergu on enamuses identsete nõuete olemasolevate ja uute ruumide osas, seetõttu ei kehti seletuskirjas toodud lause „See muudatus võimaldab arvestada realistlikumalt vanade hoonete tehniliste võimalustega ning esitada mõneti ambitsioonikamaid nõudeid uutele hoonetele.“ Liiklusemüra nõuete osas Tabelis 1 on nõuded erinevad.
- iii. Lisa 1 tuleb lisada tekst analoogselt määrus nr 42-le „Helirõhu normtasemete arvsuurused on kehtestatud kinniste akende ja ustega möbleeritud ruumidele. Möbleerimata ruumides rakendatakse parandusi vastavalt mõõtmiste standarditele või samaväärsetele dokumentidele.“ Tegemist on olulise täpsustusega, mis mõjutab kontrollmõõtmiste teostamist ja tulemuste hindamist.
- iv. Samuti tuleks lisada märkus „Normtasemed ei kehti samas korteris toimuvale veevõtule või tualeti kasutamisele.“ (analoogne märkus on olemas EVS 842:2003 „Tabel 8, Märkus 2 - „Nõuded ei puuduta samas ruumis veevõtul tekkivat müra“, kuid ettepanek oleks seda laiendada kogu korterile ja täiendada tualetiga).
- v. Määruse põhiteksti või seletuskirja on põhjendatud lisada märkus, et sisekliimasüsteemide põhjustatud müra normtasemetele vastavust mõõdetakse projekteeritud õhukoguse, temperatuuri jms juures, mitte maksimaalses või muus sellises töörežiimis (lõppkasutaja saab ise reguleerida režiime ventilatsiooni- ja jahutusseadmel).

e. 2.1. ja Tabel 2. Tehnoseadmete ja -süsteemide müra normtasemed hoonetes

- i. Eelnõus on 2.1. kirjas „Ülejäänud hoonetes on müra normtasemed $L_{pA,max}$ kehtestatud ...“ Tabelis 2 on ülejäänud hoonetes peamine indikaator $L_{pA,eq,T}$ ja täiendavalt kasutatud osaliselt indikaatoreid $L_{pC,eq,T}$ ja $L_{pA,max}$. Ettepanek oleks muuta sõnastus analoogselt elamutega.

f. 2.4. Helivõimendussüsteemidest põhjustatud helirõhk

- i. On kasutatud termineid „tantsusaal, diskoteek“, mis ei ole käesoleval hetkel ajakohased ja tuleks asendada või eemaldada loetelust;

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/163756?leiaKehtiv>

- ii. Kas nõuete kehtestamine loetelus (kino- ja kontserdisaalid ning vabaõhuüritused, tantsusaalid, diskoteegid, klubid, restoranid ja baarid) toodud asukohtades on üldse põhjendatud? Kas realselt teostatakse nende üle järelevalvet?
  - iii. Kas on esitatud kaebuseid loetelus toodud asukohtades nende külastajate poolt ja neid kaebusi menetletud?
  - iv. Varasemalt oli sotsiaalministri määruses nr 42 toodud "(3) Kinodes on helirõhu ekvivalenttaseme soovituslik arv suurus 85 dB(A)." Eelnõus on kirjas, et ei tohi ületada $L_{pA,eq,T}$ 100 dB, mis on põhimõtteline muutus.
- g. 2.5. Elamute ja ühiskasutusega hoonete elu- ja magamistubades ja õppeasutuste õpperuumides on lifti maksimaalse müra piirtase $L_{pA,max}$ 40 dB.
- i. Uue elamu elutubade ja magamistubade jaoks on lifti maksimaalne müra piirtase $L_{pA,max}$ 40 dB liiga leebe ja ei taga lõppkasutajate rahulolu senise praktika alusel; ettepanek oleks lähtuda järgmistest piirtasemetest: töötsükli $L_{pA,eq,T} \leq 30$ dB ja $L_{pA,max} \leq 35$ dB.

Sotsiaalministri määruse „Nõuded müra ohutusele elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning mürataseme mõõtmise meetodid“ eelnõu seletuskiri

1. Määruses käsitlevate hoonete arvu ja nõuete vähendamine on positiivne muutus ning igati põhjendatud. Siiski tekkis küsimus, kas tervishoiuasutustuse (eelkõige palatite ja arstikabinettide) väljajätmine on põhjendatud arvestades nende ruumide kõrgendatud nõudeid. Tervishoiuasutuse välja jätmist ei ole ka seletuskirjas selgitatud.
2. Seletuskirjas viidatakse kaasaegsele standardile EVS 842, mille kehtiv versioon on aastast 2003. Hetkel on standardi uusversioon kavandi koostamise staadiumis ja selle lõplik sisu ning rakendumise aeg ei ole teada.
3. Ka seletuskirjas on toodud, et antud määrust kasutatakse "... planeeringute koostamisel ...". Siseruumide nõudeid käsitleva määruse käsitlemine planeeringute kontekstis jääb mõnevõrra segaseks ja tuleks täpsustada.
4. Seletuskirjas käsitletakse korduvalt EVS 842 standardit kui peamist akustiliste nõuete standardit; see on korrektne heliisolatsiooni, liikluse müra ja ruumiakustika osas, aga ei ole korrektne väide tehnosüsteemide osas- tehnosüsteemide projekteerimisel on kaks peamist standardit, mis katavad ära vajalikud ruumitüübid:
  - EVS 906:2018 Mitmeeluhoonete ventilatsioon. Üldnõuded ventilatsiooni- ja ruumiõhu konditsioneerimissüsteemidele. Eesti rahvuslik lisa standardile EVS-EN 16798-3:2017 (standard on hetkel uuendamisel)
  - EVS-EN 16798-1:2019/NA:2019 Hoonete energiatõhusus. Hoonete ventilatsioon. Osa 1: Sisekeskkonna lähteandmed hoonete energiatõhususe projekteerimiseks ja hindamiseks, lähtudes siseõhu kvaliteedist, soojuslikust keskkonnast, valgustusest ja akustikast. Moodul M1-6. Eesti standardi rahvuslik lisa
  - Ettepanek on seletuskirjas viidatud üldiselt standarditele või siis lisada pikem standardite loetelu, mis katavad hoonete erinevaid akustilisi aspekte.
5. Seletuskirjas on refereeritud EVS 842 uusversiooni standardikavandi teksti, mis on olnud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse juures oleva EVS/TK61 (Müra ja ehitusakustika) standardikomitee liikmetele kättesaadav, kuid kuna komitee ei oleks heakskiitu arvamusküsitlusele saatmiseks veel andnud, siis on seletuskirjas standardikavandi üks-ühele refereerimine, mis käsitleb akustilisi klasse ja nende kasutamist, ennatlik. Ettepanek oleks piirduda ainult klasside nimetustega ja üldiste põhimõtetega. Kuna määruse eelnõule on tehtud ettepanekuid, mis eeldavad määruse muutmist, siis väide "Tehnoseadmete ja liikluse müra klassi A2 nõuded on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud nõuetega." on ennatlik.

Marko Ründva
juhatuse liige
/allkirjastatud digitaalselt/

